

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗВО ТНПУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Іван Каплун,
керівник виробничої практики*

(з доповіді на засіданні ректорату університету 11.11.2022 р.)

Початок військової агресії зі сторони сусідньої держави та, відповідно, введення воєнного стану на всій території України не лише змінило звичний ритм життя в Україні а й внесло суттєві, подекуди кардинальні корективи у всі галузі суспільної та господарської діяльності. Освітня галузь теж зазнала чималих трансформацій, враховуючи терміновані заходи запроваджені галузевим міністерством та відповідними наказами керівників закладів освіти. Такі ж відповідні рішення були прийняті в нашому університеті та в інших освітніх закладах міста, Тернопільської та сусідніх областей, що є базою для проходження педагогічної практики. Оскільки в другому семестрі попереднього навчального року педагогічна практика здебільшого проходила в дистанційному форматі, дозвольте зосередити Вашу увагу на особливостях цієї практики на даний час, тобто в першому семестрі поточного навчального року.

З початку цього семестру спільно з методистами факультетів ми проводили моніторинг закладів освіти регіону на предмет режимів їх роботи з метою складання графіків педагогічної практики для різних освітніх програм. Складені графіки розміщені у вільному доступі як в пабі так і на інформаційному порталі. Для належного оформлення доповідних записок до послуг методистів факультетів постійно оновлюється інформація про освітні заклади міста Тернополя, адже змінюються їх назви, керівники, створюються нові освітні заклади, міняються назви вулиць тощо. В нашому університеті організація педагогічних практик та їх проведення носить практично безперервний характер. Станом на сьогоднішній день повністю завершилася практика на факультеті філології та журналістики, практично завершують педагогічну практику студенти деяких освітніх програм факультетів хіміко-біологічного, мистецтв, педагогіки та психології. Активна фаза практики проходить на факультетах фізичного виховання, інженерно-педагогічному, іноземних мов та інших. Деякі освітні програми посилено готуються до майбутньої практики. На всіх факультетах без виключення відбулися настановчі конференції, а на ф-ті філології та журналістики – вже й підсумкова. Такі заходи здебільшого мали висвітлення і на сайті університету і в соціальних мережах. Незважаючи на часті тривоги, що набули ознак перманентності, усі практики відбуваються вчасно, а налагоджена співпраця з базами дозволяє

проводити їх ще й максимально ефективно. Враховуючи те, що через воєнний стан частина викладачів працює також і дистанційно, є можливість організаційні документи попередньо узгоджувати застосовуючи електронну пошту та Viber. Для ефективної підготовки до практики, за сприяння ректорату, ми підготували достатню кількість бланків одноразових угод та направлень, намагаємося вчасно продовжувати нашу співпрацю з відповідними галузевими управліннями міста і області.

На жаль, в тому числі і через оголошення воєнного стану, у нас є чимало проблем які ми бодай частково намагаємося вирішити:

1. Перша проблема пов'язана з тим, що через війну частина студентів перебуває зараз закордоном. І, якщо в організації дистанційного навчання викладачі університету мають чималий досвід, то для проходження педагогічної практики доводиться шукати різні індивідуальні її форми. Є запит на проходження альтернативної педпрактики в країні перебування.

2. Однією із проблем яка опосередковано пов'язана з воєнним станом а більше із кліматичними особливостями цієї осені є те, що освітні заклади міста змістили заплановані раніше шкільні канікули, тому для деяких освітніх програм перший пасивний тиждень педагогічної практики відбувався без учнів. Більш-менш рівномірний розподіл факультетів на практику впродовж семестру дає змогу мінімізувати наслідки від подібних явищ.

3. Наступна проблема пов'язана з першою. Тобто через перебування частини студентів закордоном, а, відповідно, через непостійний зв'язок з ними, доповідні записки часто подаються буквально напередодні самої практики. Це створює певні незручності, в т.ч. і для навчально-методичного відділу. Явище яке залишилося в минулому, цього річ на жаль має місце знову.

4. У зв'язку з запровадженням воєнного стану а ще раніше через карантинні обмеження ми деякий час не проводили щорічні організаційні навчально-методичні семінари для керівників та методистів в тому числі і педагогічної практики. Незважаючи на те, що розроблена ціла низка зразків, є проста навігація в доступі до потрібної інформації, діє чіткий і логічний алгоритм, особливо нові методисти а іноді і досвідчені допускаються чимало помилок. Тому вважаю доцільним, за сприятливих умов, ініціювати проведення такого семінару на початку другого семестру або й перед його початком. Досвід учасників та технічні засоби дозволяють це зробити у будь-якій формі.

5. Наступний практичний навчально-методичний семінар, що вже був анонсований весною, який попри всі обмеження, відбувався кожного року і має вже певні традиції, відбувся і цього річ. Хочу нагадати, що матеріали цього семінару дуже цікавлять експертів і допомагають нам в процесі акредитації освітніх програм. Варто відзначити, що взяли активну участь і подали свої

дописи викладачі наступних факультетів: географічного, хіміко-біологічного, фізичного виховання, філології та журналістики, іноземних мов, педагогіки і психології. Віримо в потужний потенціал інженерно-педагогічного, фізико-математичного та інших факультетів університету. І хоча матеріали семінару практично підготовлені до друку, оргкомітет готовий надати ще декілька днів, щоб як то кажуть «встигнути в останній вагон».

Звичайно крім названих проблем є чимало і інших які ми намагаємося в робочому порядку вирішувати спільно з деканатами та завідувачами кафедр, є і проблеми пов'язані з базами практик які теж потребують вирішення наскільки це можливо тощо. З деяким коледжами, що стали вже традиційними базами практик для магістрантів, угоди діють до кінця цього календарного року і частина з них пропонує переглянути умови співпраці.

Однією з особливостей організації цьогорічної педагогічної практики в умовах воєнного стану є тісна співпраця старост академічних груп а, часто, і самих викладачів-керівників практик з Укрпоштою і Новою поштою, що забезпечують максимально швидку доставку угод і направлень студентам-практикантам та, зворотньо, облікову документацію. Ми маємо над чим працювати щоденно, намагаємося удосконалювати нашу роботу через співпрацю з факультетами та іншими підрозділами університету, у нас є певні, в т.ч. і амбітні плани на дуже бажано якнайшвидше повоєнне майбутнє.